

WELKOM **W**IERDEN

Economische visie 2019 - 2024

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Proces	4
2	Welke gemeente willen wij zijn?	5
2.1	De ondernemer centraal	6
2.2	Bedrijventerreinen	7
2.3	Dorpscentra	7
2.4	Vrijtijdseconomie.....	8
2.5	Arbeidsmarktbeleid en re-integratie.....	9
2.6	Agrarische sector en landelijk gebied.....	10
	Bijlage 1: eerste aanzet tot de uitvoeringsagenda.....	11

1 Inleiding

Met deze economische visie willen wij bijdragen aan een gezond economisch klimaat.

De visie geeft richting aan de strategie, het beleid en de plannen die wij de komende jaren samen willen maken. De richting is duidelijk. Hoe wij daar komen wordt de komende jaren ingekleurd door ondernemers (werkgeverskringen en winkeliersverenigingen) en inwoners. En de gemeente Wierden ondersteunt en faciliteert. Dat betekent dat deze visie richtinggevend is. In de uitvoeringsagenda worden de activiteiten opgenomen die wij willen gaan uitvoeren.

Als gemeente hebben wij een bescheiden rol in de ontwikkeling, maar wij stimuleren waar wij kunnen en zorgen voor een goed ondernemersklimaat. Wat lokaal kan, pakken wij lokaal op, maar ook regionaal dragen wij bij aan een sterkere economie. Met ondernemers, met andere gemeenten, met de provincie en met belangenorganisaties. Daarvoor werken wij samen binnen de Regio Twente en benutten wij kansen die zich in dat verband voor onze gemeente voordoen. Zo steunen wij de Agenda voor Twente (ook in financiële zin) en zullen wij ons inzetten voor een succesvolle uitvoering.

De lokale economie in de gemeente Wierden kenmerkt zich door een grote diversiteit aan bedrijvigheid. Het merendeel van het bedrijfsleven in de gemeente Wierden wordt gerekend tot het MKB. Door de demografische ontwikkelingen zien wij met name binnen de gezondheidszorg forse ontwikkelingen. Met name zorgaanbieders behoren tot de grotere werkgevers van onze gemeente. Ook de agrarische sector maakt voor een belangrijk deel onderdeel uit van onze lokale economie. Dit is van oudsher ontstaan. In de visie op het landelijk gebied is specifiek aandacht voor deze sector.

1.1 Proces

Omdat wij onze visie graag samen met ondernemers en maatschappelijke organisaties willen ontwikkelen hebben wij in aanloop naar deze economische visie gesprekken met hen gevoerd. Deze gesprekken hebben plaatsgevonden in 2018 tijdens de bijeenkomst Welkom Wierden en tijdens een bijeenkomst in april 2019. Ook hebben wij de uitkomsten van de bedrijfsbezoeken en één- op- één gesprekken met ondernemers meegenomen. In het najaar van 2018 heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de ondernemers vriendelijkste MKB gemeente. De resultaten uit dit onderzoek zijn aanleiding om binnen onze organisatie in brede zin stappen te zetten.

Aan de hand van deze economische visie worden na de zomer concrete uitvoeringsplannen opgesteld. In bijlage I ziet u alvast een aantal actiepunten die terug gaan komen in de uitvoeringsagenda. Deze is nog niet volledig. Besluitvorming hierover vindt plaats in het college in het najaar.

2 Welke gemeente willen wij zijn?

Wij vinden een eerlijke economie belangrijk, een economie waar mensen kunnen profiteren van een goed economisch klimaat en de kans krijgen om met hun talenten, ervaringen en inzichten een eerlijk inkomen te verwerven. Daarbij hebben wij ook oog voor mensen die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben.

Samen met de ondernemers gaan wij voor toekomstbestendige, innovatieve en duurzame bedrijventerreinen.

Wij vinden een aantrekkelijk ondernemersklimaat in onze gemeente van groot belang. Ondernemers moeten zich prettig en niet geremd voelen in onze gemeente. Dat kan onder andere door de regeldruk te verminderen en een gunstig vergunningenbeleid te voeren.

Wij bieden voldoende ruimte voor de ontwikkeling van recreatie en toerisme in samenwerking met de recreatieondernemers, de Regio Twente en andere betrokken organisaties.

Wij gaan volop voor een bloeiend, groeiend en gezond ondernemersklimaat. Wierden wordt een toekomstbestendige gemeente en wij streven ernaar de klimaatdoelen te halen. Daarbij is duurzaamheid niet iets dat op zichzelf staat. Het is verbonden met alle sociaaleconomische en ruimtelijke thema's die in de gemeente spelen. Als gemeente Wierden sluiten wij aan bij de duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties (ook wel 'Sustainable Development Goals').

Als gemeente willen wij dicht bij onze ondernemers staan. Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners werken wij aan maatschappelijke opgaven. Daarvoor zoeken wij elkaar op en dagen wij elkaar uit, motiveren wij elkaar en helpen wij elkaar. Ook hechten wij grote waarde aan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in onze gemeente.

Circa 70% van de beroepsbevolking van onze gemeente werkt elders in Twente. Dit betekent dat wij feitelijk een forensengemeente zijn met de daarop afgestemde voorzieningen. Daarom is het des te belangrijker om onze inwoners een goed voorzieningenniveau aan winkels en horeca te bieden. Dit draagt bij aan prettig wonen en leven in de gemeente Wierden.

Wij hebben ervoor gekozen om onze visie te beschrijven op basis van de volgende lijnen:

- De ondernemer centraal, ruimte voor ondernemen
- Bedrijventerreinen, koesteren wat wij hebben
- Dorpscentra, van vitaal belang voor prettig wonen en leven
- Vrijtijdseconomie, een stuwende sector
- Arbeidsmarktbeleid en re-integratie, lokale aanpak en regionale samenwerking

2.1 De ondernemer centraal

Ruimte voor ondernemen

Wij willen de ondernemers centraal stellen en hen meer ruimte geven om te kunnen ondernemen. Hiervoor is een ondernemersvriendelijke dienstverlening bij de gemeente een belangrijke voorwaarde. Bij een ondernemersvriendelijke gemeente staat de bedrijfsvoering van de ondernemer centraal en niet de regelgeving van de gemeente. Dat vraagt om korte lijnen met en voor ondernemers en een integrale benadering van de werkgevers. Met andere woorden overheidsparticipatie. Initiatieven vanuit de ondernemers zullen wij als gemeente omarmen en alles in het werk zetten om hieraan mee te werken.

De resultaten van het MKB onderzoek 2018 zijn aanleiding om de dienstverlening, vergunningentraject, servicegerichtheid en wijze van benadering richting ondernemers mee te nemen in een nieuw te vormen beleid waarbij de ondernemers centraal staan.

Bij een goed ondernemersklimaat hoort dat wij in een vroeg stadium met ondernemers in gesprek gaan en hen laten meedenken over plannen en visies. Ook het ondersteunen van ondernemers als het gaat om kennis van wet- en regelgeving en bedrijfsvoering hoort hier bij.

Wij willen goed digitaal bereikbaar zijn en de ondernemer moet eenvoudig digitaal zaken met ons kunnen regelen.

Daar waar het gaat om het ondersteunen en faciliteren van ondernemers in onze gemeente, denken wij niet alleen aan de ondernemers in het MKB en de detailhandel, maar ook aan de agrariërs.

Daarom zetten wij in op de volgende speerpunten:

- Bereikbaarheid fysiek en digitaal.
- Zichtbaar en benaderbaar.
- Faciliteren. Klantvriendelijkheid is het uitgangspunt.
- Evalueren.
- Samenwerken.
- Optimaliseren dienstverlening richting ondernemers.

2.2 Bedrijventerreinen

Koesteren wat wij hebben

Om lokale werkgelegenheid te behouden en te versterken zullen wij over voldoende aantrekkelijke bedrijventerreinen moeten beschikken. Dit zal in samenwerking met de ondernemers op de diverse bedrijventerreinen moeten gebeuren.

De verwachting is - in mei 2019 - dat er nog een paar jaar ruimte is op onze bedrijventerreinen voor nieuwe bedrijven. De Elsmoat, fase 1 is uitgegeven en voor fase 2 is de verwachting dat dit in 2021 zal zijn uitgegeven. Voor De Weuste-noord zal dit iets langer duren.

Daarom is onderzoek nodig of er behoefte is aan nieuwe bedrijventerreinen in onze gemeente.

Het blijft belangrijk, dat wij ervoor zorgen dat onze bedrijventerreinen vitale plekken zijn waarop onze bedrijven optimaal kunnen functioneren. Dit vergt aandacht van de ondernemer zelf, maar ook van de gemeente. Wij streven naar aantrekkelijke en kwalitatief hoogwaardige bedrijventerreinen passend bij de aard en schaal van Wierden en Enter en naar het behouden en stimuleren van de groei van onze bedrijven. Wij zetten daarbij in op het koesteren van de bestaande bedrijvigheid. De focus komt te liggen op het herstructureren en verduurzamen van de bestaande bedrijventerreinen. Als gemeente dragen wij zorg voor een representatieve openbare ruimte. De ondernemers zullen zelf moeten zorgen voor een representatieve uitstraling van hun bedrijfspanden en –percelen. Bovendien vinden wij duurzaamheid op bedrijventerreinen belangrijk. Wij stimuleren ondernemers om duurzaamheidsmaatregelen te nemen, hetzij individueel, hetzij collectief. Ook willen wij ondernemers stimuleren om circulair te gaan ondernemen.

Onze speerpunten voor de bedrijventerreinen zijn:

- In gesprek gaan met ondernemers over uitstraling van de openbare ruimte en panden op de bestaande bedrijventerreinen en gezamenlijk een actieplan opstellen.
- Uitgifte van kavels op de Weuste Noord en de Elsmoat aan het lokale MKB.
- Onderzoek doen naar de behoefte aan nieuwe bedrijventerreinen in de gemeente.
- Herstructurering van het bedrijventerrein Kluinveen en bedrijventerrein Violenhoek (Violenhoeksweg) en daarbij koppelkansen benutten op andere thema's, zoals de energietransitie, klimaatadaptie en circulaire economie.
- Samen met ondernemers en andere overheden verduurzamen van bedrijventerreinen.
- Bevorderen van circulaire economie.

2.3 Dorpscentra

Van vitaal belang voor prettig wonen en leven

De detailhandel is van vitaal belang voor het behoud van een goed voorzieningenniveau in Enter en Wierden. De kernwinkelgebieden in beide centra zijn redelijk compact, waarbij Enter een langwerpige structuur heeft door de ligging van de Dorpsstraat.

Daarnaast heeft de detailhandel ook een belangrijke functie voor bezoekers (toeristen en recreanten) van onze gemeente. Ook qua werkgelegenheid levert de detailhandel een behoorlijke bijdrage aan de totale werkgelegenheid.

De detailhandel is aan grote veranderingen onderhevig door diverse trends en ontwikkelingen. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om schaalvergroting, branchevervaging, nieuwe winkelconcepten, overaanbod, vergrijzing en veranderend consumentengedrag (o.a. webwinkelen).

Wij zien die veranderingen terug in de dorpscentra waar vertrouwde concepten verdwijnen en leegstand steeds zichtbaarder wordt, ook in onze gemeente. Reden genoeg om de detailhandel als speerpunt in deze visie op te nemen.

Wij gaan samen met ondernemers, vastgoedpartijen en andere belanghebbenden de schouders er onder zetten om onze dorpscentra compact en levensvatbaar te houden en het voorzieningsniveau dat zo belangrijk is voor onze inwoners te behouden.

Op grond van de op te stellen Retailvisie, waarvan citymarketing onderdeel uitmaakt, gaan wij aan de slag voor toekomstbestendige dorpscentra en het tegengaan van leegstand. De samenwerking met de Stadsbeweging van de provincie Overijssel is inmiddels opgestart, waarbij ook de winkeliersverenigingen, pandeigenaren en projectontwikkelaars een belangrijke rol spelen.

Gelet op de marktontwikkelingen en de leegstand is er geen behoefte aan meer winkelvoorzieningen, waarbij terugdringen van verkoopvloeroppervlakte (VVO) aandacht heeft. Voor aantrekkelijke dorpscentra is de aanwezigheid van horeca van essentieel belang. Deze branche mogen wij dan ook niet vergeten nadrukkelijk te betrekken in onze plannen. Immers, door goede horecavoorzieningen zullen de bezoekers langer in het centrum verblijven.

Tot slot gaan wij een duidelijke visie ontwikkelen op markten en standplaatsen, waarbij de doelstelling moet zijn dat permanent gehuisveste ondernemers geen hinder ondervinden van permanente ambulante handel. De taken hiervoor moeten bij de gemeente Wierden blijven.

De speerpunten voor de dorpscentra van Wierden en Enter zijn:

- Leegstand terugdringen.
- Toekomstbestendig en vitaal maken en houden van het centrum van Wierden en Enter.
- Samenwerking tussen retail-ondernemers verbeteren.
- Investeren in de openbare ruimte en op peil houden van aantrekkelijke centra om de verblijfsduur van bezoekers te verlengen.

2.4 Vrijetijdseconomie

Een stuwende sector

De vrijetijdsector is een belangrijke stuwende sector in de gemeente Wierden. De recreatiebedrijven zelf bieden werkgelegenheid en de bestedingen van toeristen en recreanten zijn gunstig voor onze retailers, horeca en leveranciers.

Meer toeristisch bezoek (overnachtingen) en meer bestedingen resulteren uiteindelijk in een toename van de werkgelegenheid in de sector zelf, maar ook daarbuiten. Wij hebben voldoende en een goede diversiteit aan verblijfsaccommodaties in de gemeente.

En veel van het toeristisch-recreatieve aanbod is ook interessant voor inwoners van onze gemeente. Dit draagt bij aan het prettig wonen en leven in de gemeente Wierden.

Het vrijwilligerswerk is ook sterk in deze sector verankerd (zoals rondvaarten met de Enterse zomp en het in stand houden van musea).

Binnen de vrijetijdseconomie wordt in Twents verband samengewerkt met de Regio Twente en Twente Marketing (promotie en marketing). Op lokale schaal wordt samengewerkt voor promotie onder de noemer citymarketing, welke de komende tijd verder wordt uitgewerkt. Hierbij wordt gekeken naar een bredere promotie voor wonen, werken en ondernemen.

Onze speerpunten voor de vrijetijdseconomie zijn:

- Kwaliteit op peil houden van onze dag- en openluchtrecreatie en de diverse verblijfsaccommodaties.
- Beheer en onderhoud van de recreatieve infrastructuur in samenwerking met Regio Twente en Routenetwerken Twente.
- Samenwerking met de lokale en regionale toeristische sector en partners.
- Recreatieve activiteiten in vrijkomende agrarische bebouwing mogelijk maken.

2.5 Arbeidsmarktbeleid en re-integratie

Lokale aanpak en regionale samenwerking

Sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 zetten wij (sterker) in op het benutten van de 'gunfactor' bij lokale bedrijven, bij het zoeken naar vacatures en bijvoorbeeld stageplekken voor mensen met een bijstandsuitkering. Wij zetten in op betere bekendheid met onze lokale aanpak, daarvan gebruik maken en deze positief waarderen. Wij zoeken daarbij naar een gezonde balans tussen de lokale aanpak en de regionale samenwerking via Werkplein Twente.

Met behulp van het inkoopbeleid, in het bijzonder de SROI aanpak (social return on investment) willen wij dat het voor bedrijven steeds vanzelfsprekender wordt ook kansen te bieden aan mensen met een arbeidshandicap of met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Voor de meest kwetsbare groep bieden wij (ook) lokaal mogelijkheden om de eerste stappen naar (betaald) werk te zetten, bijvoorbeeld via onze eigen buitendienst of het project Baanbrekend landschap.

Wierden maakt onderdeel uit van de arbeidsmarkt regio Twente. Het doel hiervan is het beter laten functioneren van de arbeidsmarkt, zoals ook opgenomen in de Agenda voor Twente.

Onze speerpunten voor arbeidsmarktbeleid en re-integratie zijn:

- Meer bekendheid voor onze lokale aanpak.
- Inzet voor mensen met een arbeidshandicap of met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
- Carrièreperspectief van technische talent.
- Verminderen van spanning op de arbeidsmarkt.
- Aantrekkingskracht van nieuw talent.

2.6 Agrarische sector en landelijk gebied

Een sector in beweging

Het landelijk gebied verandert en wordt multi-functioneler. Belangrijke trends als klimaatverandering (waterbeheer), demografische en economische ontwikkelingen, technologische ontwikkelingen, energieke samenleving en circulaire economie spelen zeker als het gaat om de ontwikkeling van ons buitengebied. Denk aan opgaven als het gaat om klimaatadaptie, de energietransitie, maar ook de achteruitgang van biodiversiteit, het landschap dat onder druk staat. Binnen de agrarische sector is er ook een transitie gaande, ook in economische zin. Landelijk wordt een meer op kringloop gerichte landbouw nagestreefd. Dat betekent anders werken en meer samenwerken. Deze veranderingen vormen niet alleen een bedreiging, maar bieden ook kansen voor nieuwe verdienmodellen voor agrariërs en andere gebruikers van het landelijk gebied. Samen met agrariërs gaan wij daar naar op zoek. Wij benutten kansen die zich voordoen vanuit de regionale programma's, zoals de Groene Metropool Twente en de Agenda van Twente. Proeftuinen die worden uitgevoerd in het kader van Mineral Valley Twente kunnen ook kansen bieden voor onze agrariërs. Daarnaast kunnen ervencoaches individuele agrariërs helpen met het toekomstbestendig maken van de bedrijfsvoering en het maken van keuzes daarbij. In het uitvoeringsprogramma bij de economische visie, die nog wordt opgesteld, zullen wij nadere invulling geven aan de agrarische sector in onze gemeente. Dit - uiteraard - in samenspraak met de gebruikers van het buitengebied zelf.

Bijlage 1: eerste aanzet tot de uitvoeringsagenda

Na vaststelling van de economische visie door de gemeenteraad zal er een definitieve versie van de uitvoeringsagenda gemaakt worden.

De ondernemer centraal

1. Faciliteren van een goed ondernemersklimaat
2. Het opzetten van een Ondernemersloket
3. Het versterken van de rol van de bedrijvencontactfunctionaris
4. Organiseren van bedrijfsbezoeken en werkbezoeken college
5. Bedrijvenbijeenkomsten organiseren en ondersteunen
6. Onderzoek doen naar de ondernemersvriendelijkheid van de gemeente
7. Starters en zzp-ers ondersteunen
8. Welkomstpakket voor ondernemers samenstellen

Bedrijventerreinen

1. Uitgifte van kavels op de Weuste Noord en de Elsmoat aan het lokale MKB
2. Blijven inzetten op herstructurering
3. Onderzoeken en toepassen van duurzaamheidsmaatregelen
4. Inzetten op circulaire economie
5. Ondersteuning open bedrijvendagen
6. Onderzoek doen naar behoefte aan nieuwe bedrijventerreinen

Dorpscentra

1. Opstellen Retailvisie
2. Uitwerken aanpak citymarketing
3. Invoeren van een ondernemersfonds
4. Stadsbeweging provincie Overijssel uitvoeren
5. Evaluatie winkeltijden
6. Aanpassen APV voor de ambulante handel

Vrijtijdseconomie

1. Versterken kwaliteit bestaande verblijfsrecreatieve voorzieningen
2. Beheer en onderhoud van routestructuren
3. Samenwerking met de toeristische sector
4. Recreatieve activiteiten in vrijkomende agrarische bebouwing mogelijk maken

Arbeidsmarktbeleid en re-integratie

1. Bekendheid lokale aanpak vergroten
2. Meer arbeidsgehandicapten en mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt aan werk helpen
3. Ontwikkelen carriëreperspectief van technische talent
4. Verminderen van spanning op de arbeidsmarkt
5. Vergroten aantrekkingskracht van nieuw talent

Agrarische sector en landelijk gebied

1. Actualiseren regelgeving Vrijkomende Agrarische Bebouwing
2. Nieuwe verdienmodellen onderzoeken